

Program restrukturyzacji zadłużenia Miasta Mikołów w 2015 r.

październik 2015 r.

Z CZEGO WYNIKA KONIECZNOŚĆ RESTRUKTURYZACJI ZADŁUŻENIA?

- Każda jst liczy sama, na **spłatę** jakiej wielkości długu ją stać.
- Reguła jest prosta: wykaż na przykładzie ostatnich 3 lat, ile generowałeś **źródeł spłaty długu** jako % budżetu (tzw. **wskaźnik jednoroczny**), a tyle pozwolimy ci spłacać w kolejnych latach.
- Ustawodawcy **nie interesuje już suma długu** – interesuje go **jak wysoka jest obsługa długu** (czyli raty + odsetki) w danym roku

- Ustawodawca określił następujące źródła spłaty długu:
 - **Nadwyżka bieżąca (Db – Wb)** - jest to część budżetu, jaka pozostaje jednostce po pokryciu bieżących kosztów z dochodów bieżących (mających charakter powtarzający się, np. podatki, opłaty, subwencje)
 - **Sprzedaż majątku (Sm)** - jest to część budżetu, jaka pojawia się w jednostce jednorazowo przy sprzedaży aktywów, jest bardzo podatna na złą sytuację w gospodarce
- Procedura wyliczania:
- Policz wstecznie w każdym z ostatnich 3 lat, ile procent budżetu mógłbyś przeznaczyć na spłatę długu:
 - $(Db - Wb + Sm) / Do^*$ -> wynikiem jest **wskaźnik jednoroczny** w %
 - *Do – Dochody ogółem (budżet)
 - Przykład: rok 2012: 3%, rok 2013: 4%, rok 2014: 5%*
- Wyciągnij z 3 ostatnich lat średnią arytmetyczną:
 - Przykład: $(3\%+4\%+5\%)/3 = 4\%$*
- Taką część budżetu w kolejnym roku możesz przeznaczyć na obsługę długu (tzn. zapłatę rat i odsetek)
 - Przykład: W 2015 roku możesz przeznaczyć na obsługę długu 4% swojego budżetu (czyli Dochodów ogółem)*

Art. 243 u.f.p. (obowiązuje od 2014 roku)

$$\left(\frac{R + O}{D} \right)_n \leq \frac{1}{3} * \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}} \right)$$

Poszczególne symbole oznaczają:

R - planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90;

O - planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji;

D - dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym;

Db - dochody bieżące;

Sm - dochody ze sprzedaży majątku;

Wb - wydatki bieżące;

n - rok budżetowy, na który ustalana jest relacja;

n-1 - rok poprzedzający rok budżetowy, na który ustalana jest relacja;

n-2 - rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata;

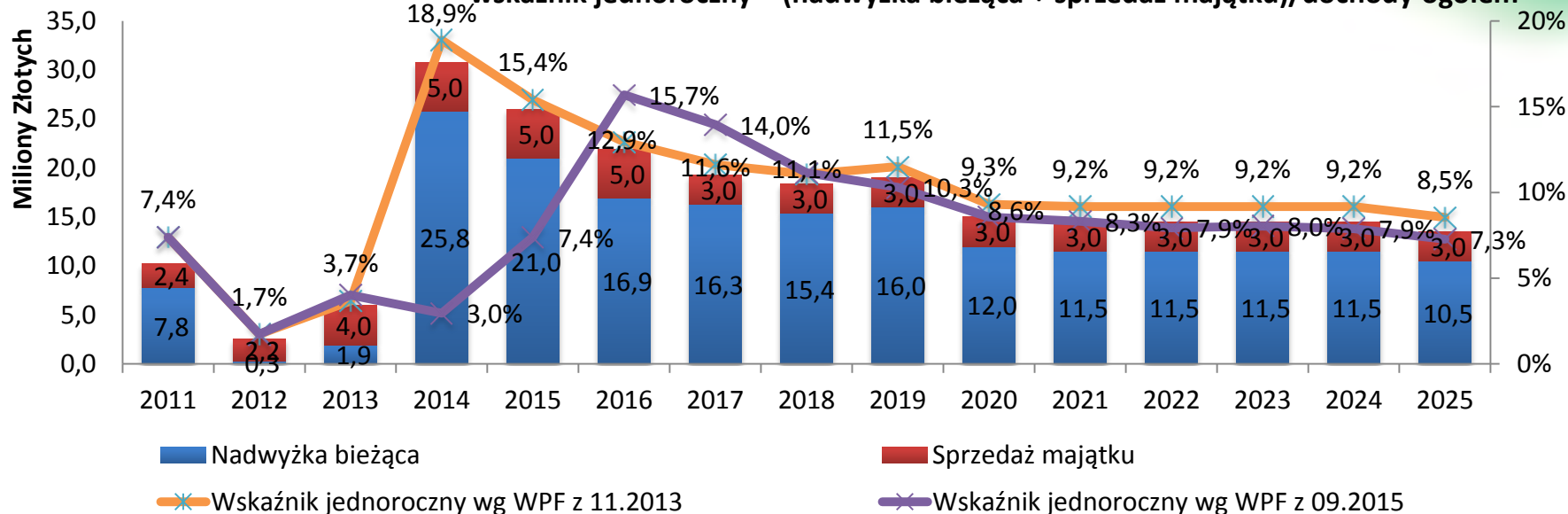
n-3 - rok poprzedzający rok budżetowy o trzy lata.

Przy obliczaniu powyższej relacji dla roku poprzedzającego rok budżetowy przyjmuje się planowane wartości wykazane w sprawozdaniu za trzy kwartały z wykonania budżetu j.s.t. Natomiast do obliczenia relacji dla poprzednich dwóch lat przyjmuje się wartości wykonane wynikające ze sprawozdań rocznych.

Prognoza nadwyżek bieżących i sprzedaży majątku z 2013 roku

Wielkość wskaźnika jednorocznego (WPF w latach 2011-2025) na podstawie WPF z listopada 2013 r.
 $\text{wskaźnik jednoroczny} = (\text{nadwyżka bieżąca} + \text{sprzedaż majątku}) / \text{dochody ogółem}$

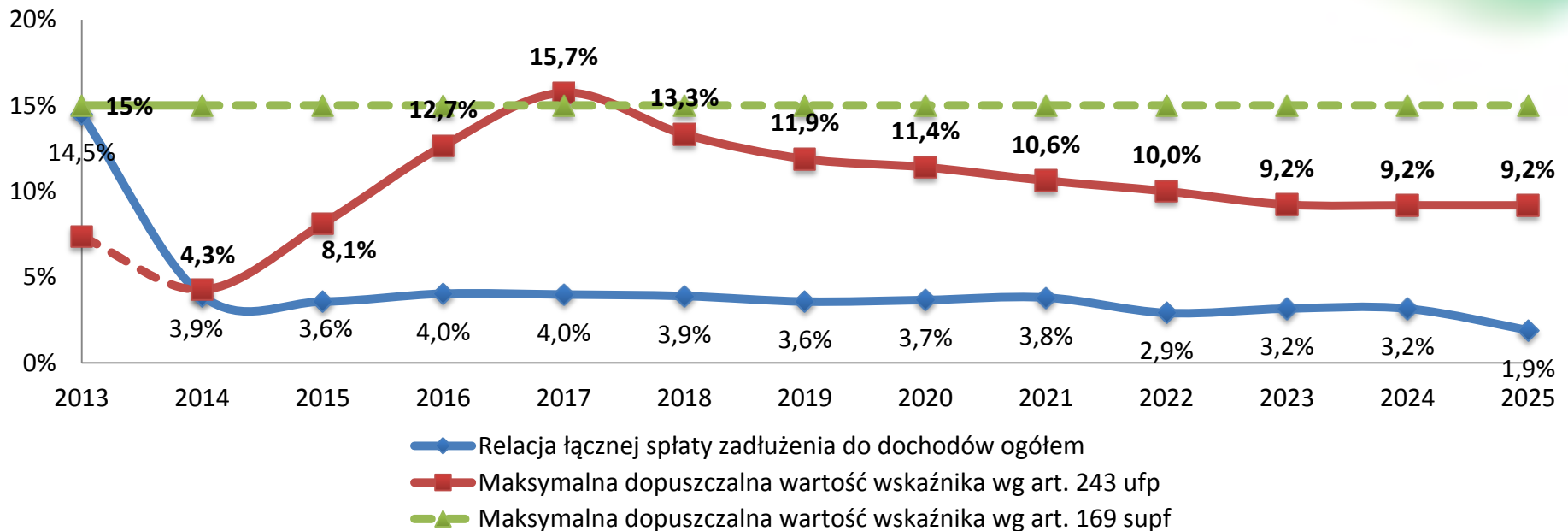

W 2013 roku Gmina Mikołów przeprowadziła restrukturyzację zadłużenia zaciągając kredyt na kwotę 24,6 mln zł. Jednocześnie **prognozowano mało realny wzrost nadwyżki bieżącej oraz znaczne dochody ze sprzedaży majątku od 2014 roku**. Faktycznie wykonana **nadwyżka bieżąca w 2014 roku wyniosła 1,6 mln zł zamiast prognozowanych 25,8 mln zł**, a sprzedaż mienia 3,0 mln zł zamiast 5,0 mln zł. **Odbiło się to bardzo negatywnie na wskaźniku dopuszczalnej obsługi zadłużenia w kolejnych 3 latach**. Obecnie planowana nadwyżka w 2015 roku wynosi 5,8 mln zł.

Ponadto w sierpniu 2014 roku Gmina zaciągnęła w Banku ING **nowy kredyt w kwocie 10 mln zł, który będzie spłacany przez kolejne 10 lat bez okresu karencji**. Oznacza to, iż **marginies bezpieczeństwa powstały w wyniku konsolidacji rok wcześniej został wykorzystany przez nowy kredyt**. Obecnie Gmina ma problem z przygotowaniem realnej prognozy finansowej, w której spełniałaby wymogi art. 243 ufp.

Relacja stron nierówności z art. 243 ufp wg WPF z 2013 roku

Wartości wskaźnika spłaty długu wraz z ograniczeniem
wynikającym z art. 243 ufp

Powyższy wykres prezentuje relację wskaźników z art. 243 ufp według WPF z 2013 roku.

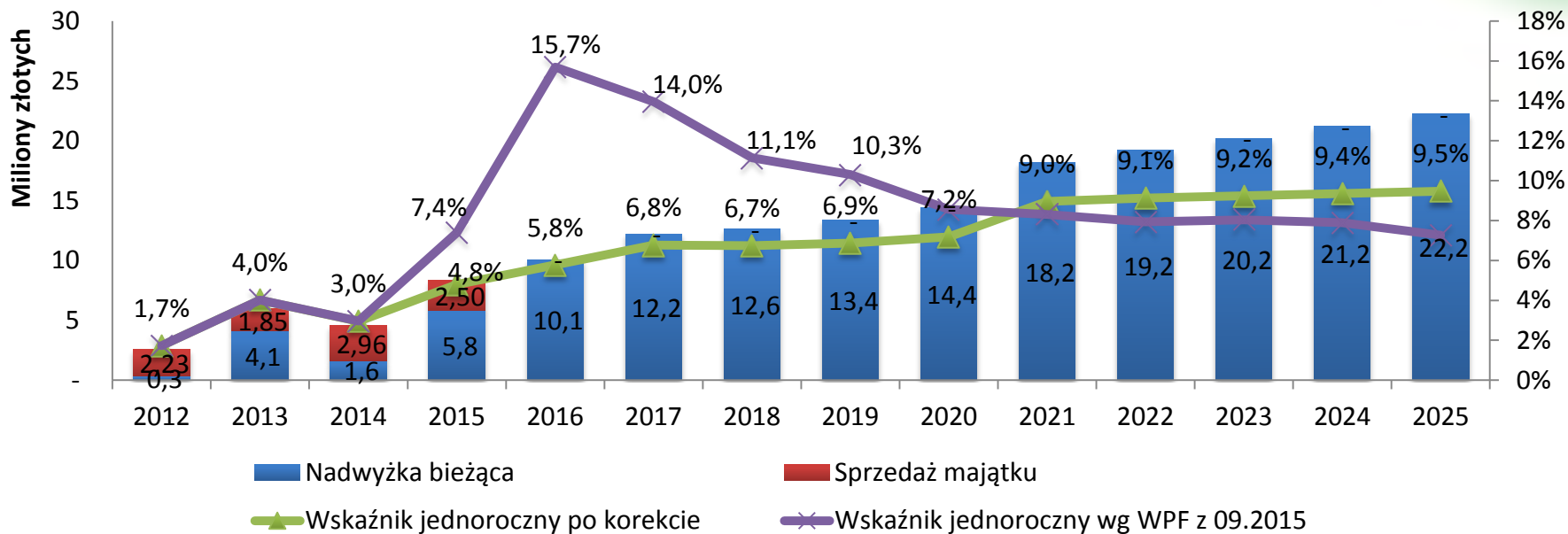
Prognoza zbyt wysokich nadwyżek bieżących od 2014 roku mocno zawyżyła zdolność obsługi długu, co przełożyło się na przesadnie wysoki margines bezpieczeństwa.

Wykonanie nadwyżki bieżącej w 2014 roku diametralnie zweryfikowało wcześniejsze prognozy.

Zaciągnięcie kredytu w 2014 roku dodatkowo zwiększyło wskaźnik planowanej obsługi zadłużenia o ok. 0,6 p.p.

ANALIZA OBECNEJ SYTUACJI FINANSOWEJ

Wielkość wskaźnika jednorocznego (WPF w latach 2012-2025)
 wskaźnik jednoroczny = (nadwyżka bieżąca + sprzedaż majątku)/dochody ogółem

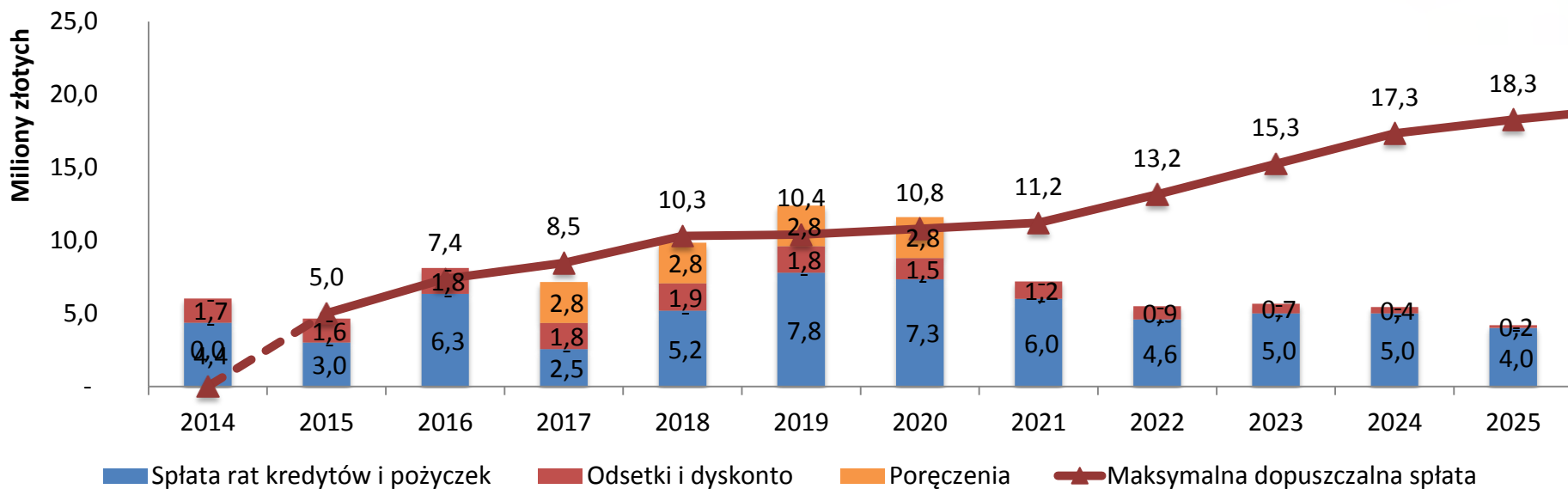

Wielkość nadwyżki bieżącej względem wielkości budżetu decyduje o wysokości wskaźnika jednorocznego z art. 243 ufp, który kształtuje zdolność Gminy do obsługi zadłużenia.

Nadwyżka bieżąca w Gminie Mikołów w latach 2012-2014 kształtowała się w przedziale 0,3-4,1 mln zł. Została dodatkowo wsparta względnie wysoką sprzedażą majątku. W budżecie na 2015 r. zaplanowano nadwyżkę bieżącą na poziomie 5,8 mln zł. **Według bazowej prognozy nadwyżka bieżąca od roku 2016 roku miała ulec znacznemu zwiększeniu dzięki dużej obniżce wydatków bieżących. Prognoza po korekcie zakłada równomierny wzrost dochodów bieżących i wydatków bez obsługi długu i poręczeń w oparciu o wskaźnik inflacji.**

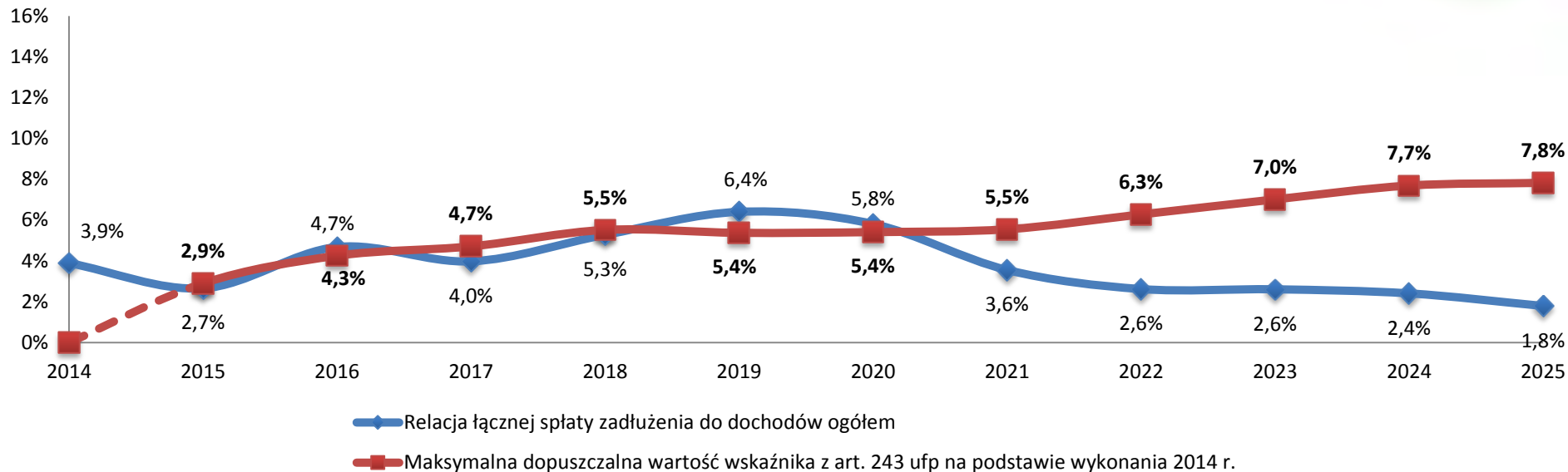
Struktura obsługi zadłużenia wraz nominalnym ograniczeniem spłaty

Struktura rocznych wartości rozchodów z nominalną maksymalną spłatą długu w latach 2014-2025 według art. 243 ufp

Zgodnie z powyższym wykresem Jednostka nie spełnia wymogu określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w latach 2016, 2019 i 2020. Struktura zadłużenia wskazuje na zbyt duże spiętrzenie spłat zadłużenia oraz poręczeń w tych latach. Konieczna jest restrukturyzacja polegająca na przedpłacie części posiadanych zobowiązań oraz rozłożenie spłaty nowego długu dopasowane do możliwości finansowych Jednostki.

Wartości wskaźnika spłaty długu wraz z ograniczeniem wynikającym z art. 243 ufp

Powyższy wykres z procentowym ujęciem relacji wskaźników z art. 243 ufp potwierdza przekroczenie dopuszczalnych wartości obsługi zadłużenia w latach 2016, 2019 i 2020. Dopiero od 2021 roku Gmina posiada blisko 2 p.p. margines bezpieczeństwa, który powinna przeznaczyć na spłatę zadłużenia po restrukturyzacji.

**PROGRAM EMISJI OBLIGACJI JAKO
SPOSÓB NA BEZPIECZNĄ
RESTRUKTURYZACJĘ**

Czym są obligacje?

- Obligacje są **nowoczesną formą kredytu**, jaki **bank** udziela jednostce samorządowej
- Zamiast umowy kredytowej podpisywana jest **umowa emisyjna**, która określa analogiczne do kredytu warunki wypłaty i spłaty środków pieniężnych oraz wynagrodzenia

JST otrzymuje z banku środki pieniężne w ustalonych terminach

- zazwyczaj w **ciągu danego roku**, ale też przez okres np. **3 lat**, na który zaplanowana jest **finansowana inwestycja**

JST płaci bankowi oprocentowanie oparte o **WIBOR 6M + marża**

- **marża** może wynosić od **0,5% do 1,5%**, w zależności od kondycji finansowej JST i długości spłat

JST ma obowiązek spłacić pożyczone środki w uzgodnionych terminach

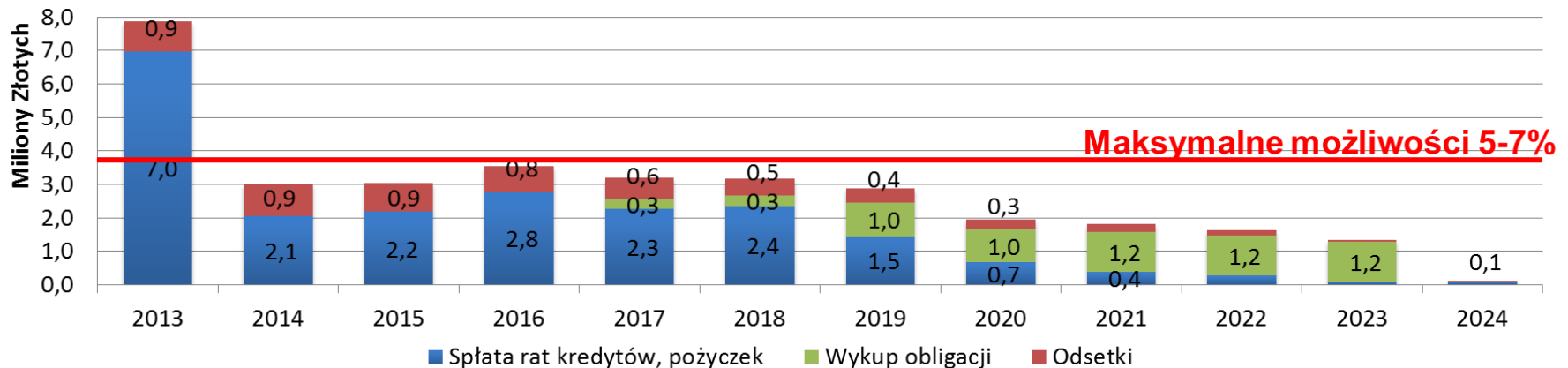
- JST może **dostosować terminy spłaty do możliwości budżetu** i ograniczeń wynikających z art. **243 uofp**
- możliwość zastosowania **okresu karencji** w spłacie kapitału **nawet do 10 lat**

Czym obligacje różnią się od kredytu?

- **Można nimi sfinansować więcej**

- W podanym niżej przykładzie gmina może sobie pozwolić na istotne spłaty zobowiązań dopiero od 2019 r.
- Przy kredycie trudno uzyskać taką karencję lub podnosi ona koszty, dla obligacji jest to naturalne i tanie.

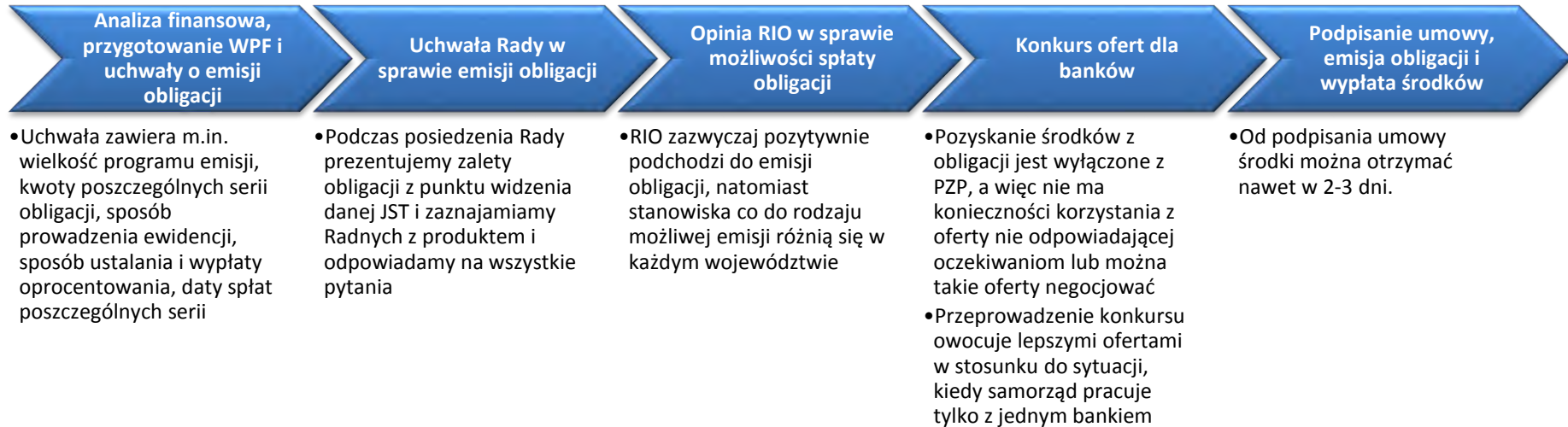
Spłaty rat zobowiązań

Czym obligacje różnią się od kredytu?

- **Są szybsze w pozyskaniu**

- Rekordowo przeprowadziliśmy emisję w 3 tygodnie
- Zazwyczaj proces trwa ok. 2 miesiące

Zalety obligacji

- Koszt zbliżony do kredytu, przy większych kwotach niższy
- Możliwość zastosowania karencji w spłacie kapitału nawet do 10 lat (w razie potrzeby)
- Proces emisji jest wyłączony z PZP (szybszy proces, możliwy do zakończenia do końca 2015 r.)
- **Spłaty obligacji można przesuwac**, czego nie można czynić przy kredytach

Proponowany Program Emisji Obligacji opiewa na kwotę 54.348.000 zł

Przeznaczeniem pozyskanych w 2015 r. środków będzie:

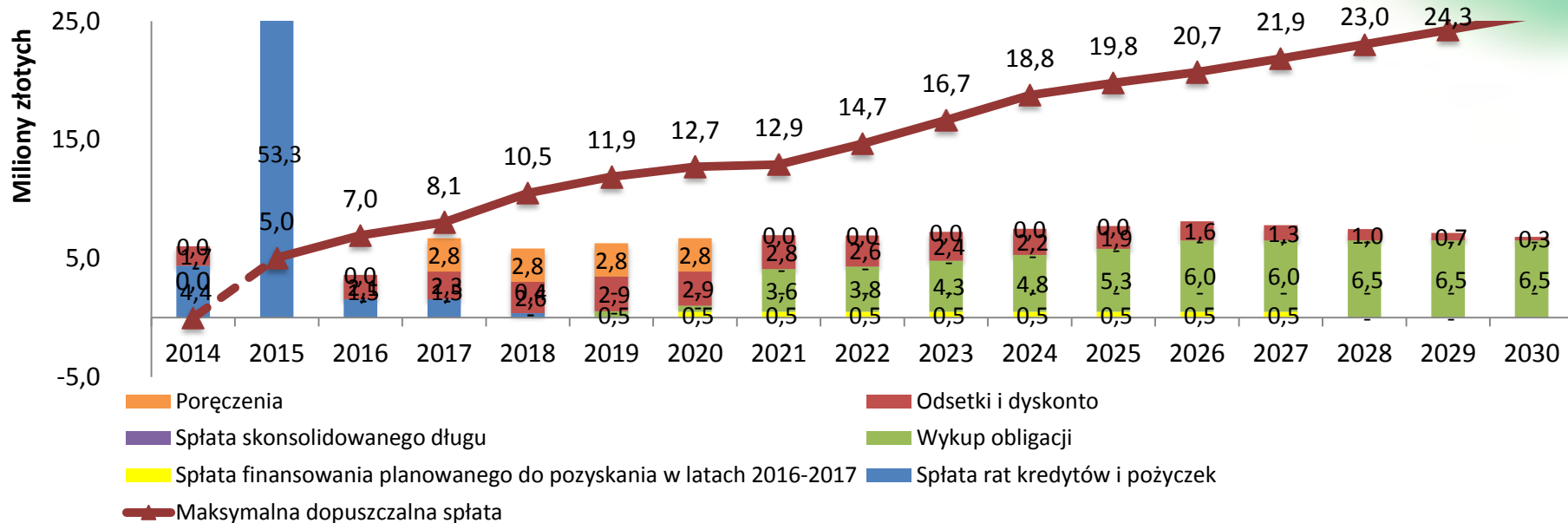
- pokrycie deficytu na kwotę **3.999.752 zł** wynikającego z planowanych wydatków inwestycyjnych
- Restrukturyzacja: spłata zobowiązań wynikających z wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie **50.348.248 zł**.

Obligacje emitowane na kwotę 54.348.000 zł zostaną podzielone na 17 serii o wartości od 548 tys. zł do 6.500 tys. zł, a planowany wykup będzie miał miejsce w latach 2019-2030.

Struktura spłaty po emisji obligacji

Struktura rocznych wartości rozchodów z nominalną maksymalną spłatą długu w latach 2014-2030

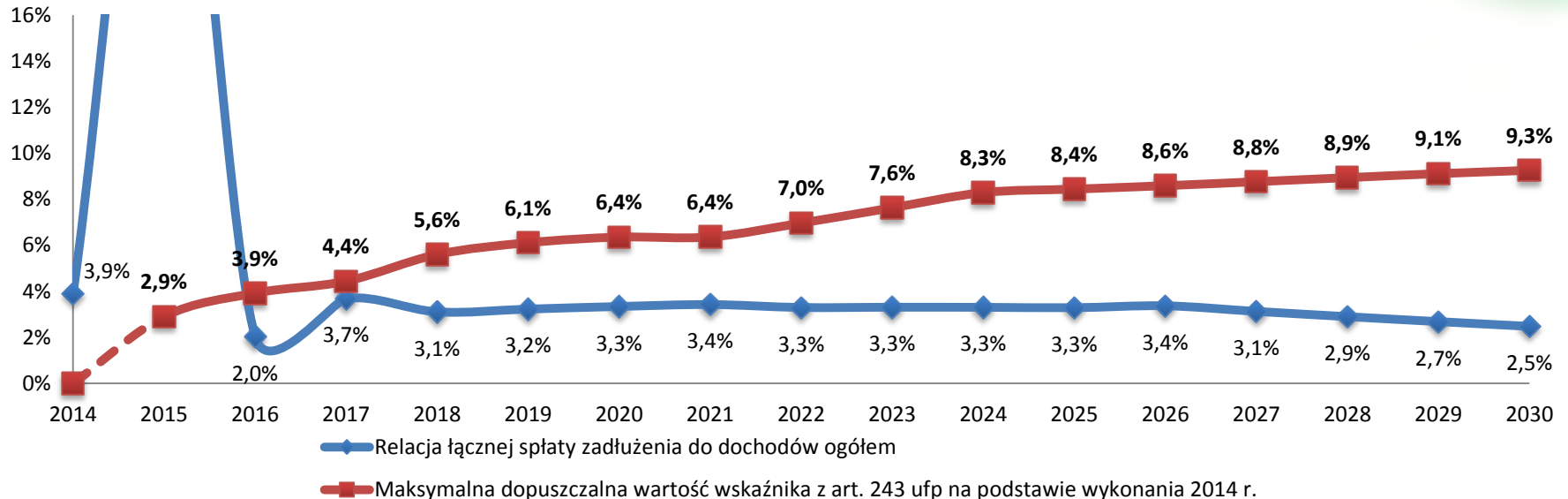

Dzięki elastyczności obligacji możliwe jest ułożenie terminów wykupu omawianych papierów wartościowych w latach, w których Gmina posiada niewykorzystaną przestrzeń we wskaźnikach spłaty oraz możliwość samodzielnej spłaty długu.

Jednorazowa przedpłata zobowiązań w 2015 roku w kwocie ponad 50 mln zł przekroczy dopuszczalną wartość wyliczoną na podstawie art. 243 ufp, jednak RIO wyrazi na nią zgodę ze względu na konsolidacyjny charakter operacji.

Obligacje emitowane w 2015 roku zostaną wykupione w latach 2019-2030. Rozłożenie terminów wykupu serii **pozwoli Gminie w dalszym ciągu spełniać wymagania wskaźnika z art. 243 ufp przy dalszej możliwości pozyskania finansowania.**

Wartości wskaźnika spłaty długu wraz z ograniczeniem wynikającym z art. 243 ufp po emisji obligacji

We wszystkich latach prognozy Gmina zachowuje konieczny margines bezpieczeństwa w zakresie zdolności obsługi długu, choć w 2017 roku jest on stosunkowo niewielki – 0,8 p.p. Wskaźnik spłaty w 2017 roku jest stosunkowo wysoki ze względu na spłatę pożyczki WFOŚ i poręczenie w kwocie 2,8 mln zł.

W kolejnych latach wskaźnik planowanej obsługi długu oscyluje w przedziale 3,0-3,5%, by w 2030 roku spaść do poziomu 2,5%.

Zmiany wielkości prognozowanych odsetek w związku z restrukturyzacją zadłużenia [zł]

Lata	Odsetki od restrukturyzowanego zadłużenia (obecnie w WPF)	Odsetki od emitowanych obligacji przy aktualnych stawkach WIBOR	Odsetki od emitowanych obligacji z marginesem dla wzrostu stawek WIBOR
2016	1 612 444	1 414 779	1 762 180
2017	1 718 885	1 414 779	2 013 920
2018	1 860 726	1 414 779	2 265 660
2019	1 798 443	1 414 779	2 517 400
2020	1 456 130	1 399 380	2 490 000
2021	1 184 600	1 385 330	2 465 000
2022	895 300	1 306 650	2 325 000
2023	673 900	1 222 350	2 175 000
2024	433 100	1 124 000	2 000 000
2025	192 300	1 011 600	1 800 000
2026	-	885 150	1 575 000
2027	-	716 550	1 275 000
2028	-	547 950	975 000
2029	-	365 300	650 000
2030	-	182 650	325 000
SUMA	11 825 828	15 806 025	26 614 160

W WPF uwzględniono poza tym odsetki od pozostałego zadłużenia: pożyczki z NFOŚ, obligacji emitowanych na inwestycje w bieżącym roku oraz szacowanych przychodów koniecznych do pozyskania w latach 2016-2017 na realizację inwestycji z wykazu przedsięwzięć.

Dane kontaktowe

Mariusz Gołaszewski

Prezes Zarządu

e-mail: mariusz.golaszewski@aesco.com.pl

tel. +48 793 00 74 74

Aesco Group Sp. z o.o.

ul. Sienna 86/59

00-815 Warszawa

www.aesco.com.pl

